

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

12/2020

**Procesno-právny charakter odvolávania
generálnych prokurátorov vo vybraných
členských štátoch Európskej únie**
(Porovnávacia analýza k parlamentnej tlači č. [183](#))

Vypracovali: Mgr. Martin Mališka a Mgr. Eduard Csudai, PhD.,
Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka Odboru Parlamentný
inštitút

Bratislava

31. augusta 2020

Anotácia:

Materiál prináša analýzu podmienok a procesu odvolávania generálnych prokurátorov vo vybraných krajinách Európskej únie (napr. subjekty navrhujúce odvolanie; subjekty zbavujúce danú osobu konkrétnej právomoci a postup a podmienky procesu odvolania, ak sú stanovené). Analýza taktiež doplnila odporúčania Benátskej komisie k predmetnej veci.

Kľúčové slová:

generálny prokurátor,
prokurátor, odvolanie,
parlament, vláda

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Odporúčania Benátskej komisie vo veci odvolávania generálneho prokurátora – vybrané časti	5
2.1 Právo generálneho prokurátora byť vypočutý pred odvolaním	5
2.2 Trestné stíhanie generálneho prokurátora ako dôvod pre odvolanie z funkcie	7
2.3 Praceneschopnosť z dôvodu zhoršenia zdravia ako dôvod odvolania generálnych prokurátorov	7
2.4 Požiadavka určenia kritérií pre odvolanie generálneho prokurátora.....	8
3. Porovnanie pravidiel odvolávania generálnych prokurátorov vo vybraných krajinách EÚ.....	9
3.1 Štáty, kde je v procese odvolávania prítomný najvyšší zákonodarný zbor.....	9
Chorvátsko.....	9
Lotyšsko	10
Maďarsko	12
Slovinsko.....	13
3.2 Štáty, v rámci ktorých do procesu odvolávania generálneho prokurátora najvyšší zákonodarný zbor zahrnutý nie je.....	13
Česká republika.....	13
Dánsko	14
Estónsko	14
Fínsko	15
Grécko	16
Írsko.....	19
Litva.....	20
Nemecko	21
Poľsko.....	22
Portugalsko.....	22
Rakúsko.....	23
Rumunsko.....	23
Španielsko.....	24
Švédsko	24
4. Záver	26
Použité zdroje.....	28

1. Úvod

Porovnávací analýza procesu odvolávania generálnych prokurátorov vo vybraných štátoch zohľadňuje aktuálne spoločensko-politické dianie ohľadom zmeny spôsobu voľby a odvolania generálneho prokurátora v podmienkach SR. Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR sa otázkou spôsobu voľby a vymenovania generálnych prokurátorov zaoberal vo svojej porovnávací analýze č. 11/2020 *Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov* zo dňa 2. júna 2020 zverejnenej na webovom sídle Národnej rady SR.¹ Procesno-právny charakter odvolania generálnych prokurátorov však nebol extenzívnejšie zahrnutý do predmetnej analýzy, a z toho dôvodu sa predkladaná analýza zamerala na tri hlavné oblasti zodpovedania vyslovených výskumných otázok. V prvom rade bolo nutné identifikovať subjekty oprávnené navrhovať odvolanie generálneho prokurátora a subjekty, ktorý sú de iure oprávnené priamo odvolať generálneho prokurátora. Posledná otázka sa týkala, či je prítomný proces pre odvolanie generálneho prokurátora a ak áno, akým spôsobom prebieha.

Analýza je rozdelená na dve hlavné empirické časti, pričom prvá časť ([kapitola 2](#) tejto analýzy) zohľadňuje vybrané ustanovenia Benátskej komisie k podmienkam odvolávania generálneho prokurátora, a druhá časť ([kapitola 3](#) tejto analýzy) približuje praktikum vybraných krajín EÚ v rámci procesu odvolávania generálnych prokurátorov. Tretia časť bola ďalej rozdelená na štáty, kde je v procese odvolávania generálneho prokurátora prítomný najvyšší zákonodarný zbor, a štáty, kde parlament prítomný v danom procese nie je.

¹ Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR: *Porovnávací analýza č. 11/2020 Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov*. 2. júna 2020. Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=479674>. [cit. 26.08.2020].

2. Odporúčania Benátskej komisie vo veci odvolávania generálneho prokurátora – vybrané časti

Pri spracovaní tejto časti sme primárne vychádzali z kompilácie stanovísk a posudkov Benátskej komisie vzťahujúcich sa na prokurátorov, ktorá bol vydaná 11. novembra 2017.² Cieľom kompilácie odporúčaní Benátskej komisie je poskytnúť ucelený prehľad doktríny Benátskej komisie v oblasti prokuratúry. Predmetná kompilácia v častiach 3.1.1 Vymenovanie generálneho prokurátora a 3.2.2 Postup pre zbavenie generálneho prokurátora funkcie parlamentom alebo jeho odvolanie prezidentom obsahuje výňatky zo stanovísk a posudkov prijatých Benátskou komisiou k otázkam týkajúcim sa zbavenia funkcie generálneho prokurátora.

Benátska komisia vydáva správy a stanoviská ku konkrétnej situácii v predmetnej krajine, avšak poskytnuté odporúčania by sa mali dať analogicky aplikovať aj v iných krajinách. Je nutné zdôrazniť, že každá krajina môže mať odlišnú právnu úpravu a z dôvodu odlišností vo fungovaní prokuratúr v jednotlivých krajinách je potrebné brať do úvahy osobitosti právnej úpravy a širší kontext danej krajiny.

2.1 Právo generálneho prokurátora byť vypočutý pred odvolaním

„V mnohých systémoch je zodpovednosť vymenovania a odvolania zverená parlamentu. V krajinách, kde je generálny prokurátor volený parlamentom, má parlament často aj právomoc ho odvolať. V takom prípade sa vyžaduje spravodlivé vypočutie generálneho prokurátora. Aj napriek takejto zábezpeke existuje riziko politizácie. „Nielenže existuje riziko, že sa bude brať do úvahy populistický tlak v konkrétnych prípadoch vznesených v parlamente, ale parlamentná zodpovednosť môže tiež vyvíjať nepriamy tlak na prokurátora, aby sa vyhol prijímaniu nepopulárnych rozhodnutí a prijímaniu takých rozhodnutí, o ktorých bude známe, že sú populárne pre legislatívu. “ [...] Zodpovednosť parlamentu v jednotlivých prípadoch stíhania, resp. ne-stíhania by sa mala vylúčiť.“³

„[...] Zdá sa, že nie je vhodné, aby generálny prokurátor odvolaný z funkcie na základe hlasovania o vyslovení nedôvery – ktoré by pravdepodobne viedlo k nesprávnemu plneniu povinností – pokračoval vo funkcii verejného prokurátora.“⁴

² Kompilácia je pravidelne aktualizovaná. Súčasná verzia vychádza z rozhodnutí prijatých do 112. plenárnej schôdze Benátskej komisie (6. a 7. októbra 2017). Dostupné na internete: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI\(2018\)001-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-PI(2018)001-e). [cit. 26.08.2020].

³ CDL-AD (2010) 040, Správa o európskych normách s aspektom na nezávislosť súdneho systému: časť II - prokuratúra, § 42.

⁴ CDL-AD (2013) 025, Spoločné stanovisko k návrhu zákona o ukrajinskej prokuratúre, § 125.

„Generálny prokurátor by mal mať v každom prípade spravodlivé vypočutie v rámci procesu svojho odvolávania, a to aj pred parlamentom.“⁵

„V § 23.2 ASPGPOPEPC⁶ sa uvádza, že na základe odporúčania prezidenta republiky môže parlament odvolať generálneho prokurátora z funkcie, ak generálny prokurátor nie je schopný plniť svoje povinnosti vyplývajúce z jeho mandátu z dôvodov, ktoré nemôže ovplyvniť. Podobne, podľa § 23.7 ASPGPOPEPC, parlament na základe odporúčania prezidenta republiky rozhodnutím vyhlási stratu funkcie generálneho prokurátora, ak generálny prokurátor neplní svoje povinnosti vyplývajúce z jeho mandátu z dôvodov, ktoré môže ovplyvniť, resp. sa dopustí trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený alebo sa stane inak nespôsobilým pre vykonávanie tejto funkcie. Generálny prokurátor by mal mať právo byť vypočutý pred odvolaním alebo stratou funkcie.“⁷

Dôvodnosť spravodlivého vypočutia pred odvolaním požaduje aj odporúčanie Benátskej komisie sp. č. CDL-AD (2007) 011: „[...] nie sú stanovené žiadne postupy týkajúce sa spôsobu, akým by mal parlament dospieť k rozhodnutiu o odvolaní generálneho prokurátora. Neexistujú napríklad ustanovenia, ktoré by generálnemu prokurátorovi umožňovali obhájiť sa, predkladať dôkazy alebo oslovovať parlament, ani nie sú stanovené postupy, ktoré má parlament prijať pri takomto hlasovaní.“⁸

Podobne požaduje spravodlivé vypočutie pred odvolaním generálneho prokurátora aj odporúčanie Benátskej komisie sp. č. CDL-AD (2013) 025: „[...] Článok 106.11 ústavy by sa mal zmeniť a doplniť s cieľom ustanoviť, že prezident môže odvolať generálneho prokurátora iba z konkrétnych dôvodov a že generálny prokurátor by mal mať spravodlivé vypočutie. Okrem toho by sa mal zmeniť a doplniť článok 122 ústavy, aby sa odstránilo hlasovanie o vyslovení nedôvery generálnemu prokurátorovi. [...]“⁹

„V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v článku 52 ods. 3 sa ustanovuje, že generálny prokurátor by mal byť z funkcie odvolaný prezidentom z dôvodu neschopnosti

⁵ CDL-AD (2010) 040, Správa o európskych normách s aspektom na nezávislosť súdneho systému: časť II – prokuratúra § 40. [cit. z: CDL-AD (2015) 039-e Spoločné stanovisko Benátskej komisie, Poradnej rady európskych prokurátorov (CCPE) a Úradu OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (OBSE / ODIHR) k návrhu zmien a doplnení zákona o úrade prokuratúry Gruzínska, schválený Benátskou komisiou na 104. plenárnom zasadnutí (Benátky 23. - 24. októbra 2015)].

⁶ Skratka znamená v angličtine „Act CLXIV of 2011 on the Status of the Prosecutor General, Prosecutors and Other Prosecution Employees and the Prosecution Career“ t. j. maďarský zákon z roku 2011.

⁷ CDL-AD (2012) 008, Stanovisko k zákonu CLXIII z roku 2011 o prokuratúre a k zákonu CLXIV z roku 2011 o postavení generálneho prokurátora, prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry a kariére na prokuratúre v Maďarsku, § 61.

⁸ CDL-AD (2007) 011, Stanovisko k návrhu zákona o prokuratúre a návrhu zákona o rade prokurátorov „Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko“, § 58.

⁹ CDL-AD (2013) 025, Spoločné stanovisko k návrhu zákona o ukrajinskej prokuratúre, § 120.

plniť si povinnosti zo zdravotných dôvodov, porušenia požiadaviek na nezlučiteľnosť funkcií, administratívnej zodpovednosti za trestné činy korupcie, odsúdenia na základe predošlého trestného konania, straty ukrajinského občianstva, vyhlásením za mŕtveho či nezvestného a na základe dobrovoľného odstúpenia. Je pozitívne, že článok 52 ods. 3 stanovuje dôvody na odvolanie z funkcie. Väčšina z týchto dôvodov si vyžaduje nezávislé posúdenie súdom skôr, ako dôjde k procesu odvolania generálneho prokurátora. Takýto postup sa preto nejaví ako rozpor s ústavou pre nezávislé posúdenie vhodnosti odvolania generálneho prokurátora. [...] Do ústavy by mal byť zavedený konzultačný proces ohľadom odvolávania generálnych prokurátorov z dôvodu, aby sa im priznalo právo byť vypočutý pred ich odvolaním/nepriaznivým rozhodnutím. Avšak aj bez ústavnej novely by sa malo zaviesť predbežné vypočutie pred disciplinárnou komisiou prokurátorov, aby sa prezidentovi alebo parlamentu radilo o možnom porušení profesionálnych povinností generálneho prokurátora. Takýto postup by, samozrejme, nebol záväzný pre prezidenta alebo parlament, ale objasnil by, že takýto krok by mal byť výnimočný, a tým by chránil prokuratúru pred neoprávneným vplyvom.“¹⁰

2.2 Trestné stíhanie generálneho prokurátora ako dôvod pre odvolanie z funkcie

„[...] Ďalším dôležitým aspektom pri zabezpečení nedotknuteľnosti výkonu právomocí prokurátora je otázka, kto vyšetruje a stíha prípady proti členom prokuratúry. Trestné stíhanie proti generálnemu prokurátorovi by mal začať iba prokurátor, ktorého vymenovala najvyššia rada prokurátorov (článok 35 ods. 5), a nie, ako je to v súčasnom zákone, aj parlament na návrh predsedu parlamentu. Toto je vítané ustanovenie určené na zvýšenie nezávislosti generálneho prokurátora. Keďže však prokuratúra je hierarchicky organizovaným a centralizovaným orgánom, môže byť pre prokurátorov ťažké vyšetriť trestné veci proti iným prokurátorom (najmä proti generálnemu prokurátorovi). Návrh zákona by mal objasniť, ako sa majú viesť vyšetrovania voči možnému trestnému konaniu prokurátorov, a zabezpečiť, aby existoval mechanizmus, ktorým by sa osobám zodpovedným za takéto vyšetrovanie zaručila nezávislosť od hierarchie prokuratúry. Môže sa zvážiť pridelenie tejto úlohy existujúcemu nezávislému orgánu alebo vytvorenie samostatného nezávislého orgánu na tento účel.“¹¹

2.3 Práceschopnosť z dôvodu zhoršenia zdravia ako dôvod odvolania generálnych prokurátorov

„[...] Je tiež potrebné uviesť, že medzi dôvodmi odvolania prokurátorov, vrátane generálneho prokurátora, je v článku 61 uvedená *„práceschopnosť z dôvodu ochorenia pri plnení svojich povinností“*. Daný dôvod by mal byť doložený lekársym osvedčením. Malo by sa tiež

¹⁰ Tamtiež. §§ 121 a 122.

¹¹ CDL-AD (2015) 005, Spoločné stanovisko k návrhu zákona o prokuratúre Moldavskej republiky, § 113.

objasniť, či rozhodnutie prezidenta o odvolaní generálneho prokurátora z tohto dôvodu je napadnuteľný súdom z dôvodu zabezpečenia ochrany pred zneužitím tejto právomoci. Na základe uvedených pripomienok sa odporúča zahrnúť do návrhu zákona osobitný mechanizmus pre odvolanie generálneho prokurátora, odlišný od ustanovení upravujúcich prepúšťanie ostatných prokurátorov a založený na jasných podmienkach a kritériách [...] “¹²

2.4 Požiadavka určenia kritérií pre odvolanie generálneho prokurátora

Osobitné kritériá pre odvolanie generálneho prokurátora sú jedným z odporúčaní Benátskej komisie pri odvolávaní generálnych prokurátorov, preto sme zahrnuli medzi odporúčania aj nasledujúci vybraný text k návrhu ukrajinskej právnej úpravy o prokuratúre: „Zákon o prokuratúre by mal definovať podmienky predčasného odvolania prokurátora, keďže ani jeden z doterajších generálnych prokurátorov nevykonával funkciu počas celého 5 ročného funkčného obdobia. Benátska komisia by radšej zašla ešte ďalej a poskytla dôvody pre možné odvolanie v samotnej ústave. Okrem toho by mala existovať povinná požiadavka, aby sa pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia odborný orgán vyjadril, či existujú dostatočné dôvody na odvolanie.“¹³

Ako je možné vidieť, Benátska komisia odporúča pri odvolávaní generálneho prokurátora zadefinovať podmienky odvolania a tiež spravodlivé vypočutie generálneho prokurátora pred príslušnými orgánmi, ktoré by mali pre subjekt oprávnený generálneho prokurátora odvolať (prezident, parlament a pod.) odporúčací charakter.

¹² Tamtiež. §§ 127 a 128.

¹³ CDL-AD (2006) 029-e Stanovisko k návrhu ukrajinského zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú ústavné ustanovenia o prokuratúre prijaté Komisiou na 68. plenárnom zasadnutí (Benátky 13. - 14. októbra 2006).

3. Porovnanie pravidiel odvolávania generálnych prokurátorov vo vybraných krajinách EÚ

V tejto časti sú jednotlivé zákonné praktiky pre proces odvolávania generálnych prokurátorov rozdelené na štáty, kde sú prítomné v procese odvolávania najvyššie zákonodarné zbory, podobne ako v prípade SR, a štáty, kde proces odvolávania generálneho prokurátora najvyšší zákonodarný zbor nezahŕňa. Tabuľka č. 1 sumarizuje prehľadným spôsobom subjekty oprávnené navrhovať odvolanie a subjekty, ktoré de iure odvolávajú z funkcie generálnych prokurátorov v rámci vybraných krajín EÚ.

Štát	Navrhovateľ odvolania	Odvoláva z funkcie
Česká republika	Minister spravodlivosti	Vláda
Dánsko	Minister spravodlivosti	Kráľovná
Estónsko	Minister spravodlivosti	Vláda
Chorvátsko	Vláda	Parlament
Írsko	Špecializovaný osobitný výbor zriadený vládou	Vláda
Litva	Prezident	Prezident (so súhlasom parlamentu)
Lotyšsko	Predseda Najvyššieho súdu	Parlament
Maďarsko	Prezident	Parlament
Nemecko	Minister spravodlivosti	Prezident
Portugalsko	Vláda	Prezident
Rumunsko	Minister spravodlivosti	Prezident
Slovinsko	Rada štátnych prokurátorov	Parlament (dolná komora)

Tabuľka 1: Prehľad subjektov v rámci vybraných štátov EÚ oprávnených navrhovať odvolanie a priamo odvolať generálneho prokurátora z funkcie

Do Tabuľky č. 1 neboli zahrnuté štáty, ktoré majú spôsob odvolávania generálnych prokurátorov veľmi špecifický, a preto je daný proces lepšie vysvetlený v nasledujúcich podkapitolách.

3.1 Štáty, kde je v procese odvolávania prítomný najvyšší zákonodarný zbor

CHORVÁTSKO

Generálneho prokurátora možno uvoľniť z funkcie z nasledovných dôvodov:

- na základe vlastnej žiadosti,
- ak sa stane trvalo neschopným plniť si svoje povinnosti,
- je odsúdený za spáchanie trestného činu,

- vykonáva svoje povinnosti nezákonným spôsobom,
- svojím konaním poškodzuje dobré meno štátnej prokuratúry alebo ohrozuje povinnosti štátnej prokuratúry,
- neprijme opatrenia v rámci svojej právomoci, ktoré zabezpečia efektívnu prácu štátnej prokuratúry,
- bez odôvodnenia neplní pracovný program predložený vo výberovom konaní alebo
- štátna prokuratúra nedosahuje uspokojivé výsledky.

Návrh na odvolanie predkladá vláda, pričom návrh obsahuje dôvody pre odvolanie. O odvolaní rozhodne chorvátsky parlament na základe predchádzajúceho stanoviska príslušného výboru parlamentu. Generálny prokurátor musí dostať priestor, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým skutočnostiam a údajným porušeniam svojich povinností. Správa a vyjadrenie generálneho prokurátora sa zašle Rade štátnych prokurátorov, ktorá má právo navrhnúť Národnému zhromaždeniu odvolanie generálneho prokurátora. Pred prijatím rozhodnutia zašle Národné zhromaždenie návrh na odvolanie vláde, ktorá zaujme stanovisko.¹⁴

LOTYŠSKO

Parlament môže odvolať generálneho prokurátora (*Ģenerālprokurors*) z funkcie, ak sudca najvyššieho súdu osobitne poverený predsedom najvyššieho súdu pri vyšetrovaní preukázal jeden z dôvodov odvolania ustanovený v zákone a stanovisko k nemu bolo poskytnuté plenárnym zasadnutím najvyššieho súdu. Preskúmanie začína predseda najvyššieho súdu z vlastnej iniciatívy, na žiadosť jednej tretiny členov parlamentu alebo na žiadosť súdnej rady.¹⁵

V návrhu sa uvedie:

- skutočnosť, že ide o konkrétne porušenie uvedené v zákone;
- ak sa preskúmanie začne na žiadosť poslancov parlamentu - mená, priezviská členov predkladajúcich návrh a dátum jeho podpísania.¹⁶

Ak je predseda najvyššieho súdu toho názoru, že pri preskúmaní môže generálny prokurátor zasahovať do nestranného preskúmania tohto návrhu, pozastaví generálnemu prokurátorovi výkon funkcie až do prijatia konečného rozhodnutia a určí, ktorý z vedúcich

¹⁴ Článok 28 zákona o štátnej prokuratúre. Dostupné na internete https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_67_1358.html. [cit. 07.08.2020].

¹⁵ Článok 41.3 odseky 1 a 2 zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums>. [cit. 07.08.2020].

¹⁶ Článok 41.3 odsek 3 zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums>. [cit. 07.08.2020].

prokurátorov odborov generálnej prokuratúry bude počas tohto obdobia plniť povinnosti generálneho prokurátora. Ak sa zistia dôvody na odvolanie ustanovené v zákone, predseda najvyššieho súdu zašle vyšetrovacie spisy spolu so svojím stanoviskom a stanoviskom plenárneho zasadnutia súdu do parlamentu na ďalšie preskúmanie. Ak sa nenájdu dôvody na odvolanie ustanovené zákonom, predseda najvyššieho súdu informuje generálneho prokurátora a navrhovateľov.¹⁷

Generálneho prokurátora možno odvolať z funkcie, ak sa v súlade s postupmi ustanovenými v zákone zistí, že:

- nespĺňa požiadavky uvedené v článku 37 zákona¹⁸;
- je členom strany alebo politickej organizácie;
- nedodržiaval obmedzenia alebo zákazy stanovené zákonom o predchádzaní konfliktom záujmov pri práci verejných činiteľov;
- počas výkonu služobných povinností umožňoval úmyselné porušenie zákona alebo nedbanlivosti, ktoré mali za následok závažné škodlivé následky;
- spáchal hanebný čin, ktorý je nezlučiteľný s jeho postavením.¹⁹

Funkcia generálneho prokurátora zaniká bez osobitného rozhodnutia:

- ak ho parlament zvolil, vymenoval alebo schválil na iné miesto a súčasne ho uvoľnil z pôvodného postavenia;
- ak funkčné obdobie stanovené zákonom uplynulo;
- ak nadobudol právoplatnosť odsudzujúci rozsudok;
- po smrti;

¹⁷ Článok 41.3 odseky 4 až 6 zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums>. [cit. 07.08.2020].

¹⁸ T. j. nie je občanom Lotyšska, neovláda štátny jazyk na najvyššej úrovni, nedosiahol vyššie odborné alebo akademické vzdelanie a kvalifikáciu ako právnik, ako aj magisterský alebo doktorský titul, nemal bezúhonnú povesť, nedokončil stáž na prokuratúre, nedokončil stážový program, neabsolvoval kvalifikačnú skúšku a nedostal súhlas atestačnej komisie týkajúcej sa súladu s postavením prokurátora, nemá spôsobilosť na právne úkony, neuplynulo päť rokov od vydania disciplinárneho rozhodnutia, na základe ktorého musel ukončiť výkon funkcie prokurátora, sudcu, exekútora alebo jeho asistenta, notára alebo jeho asistenta, advokáta alebo jeho asistenta, bol odsúdený za spáchanie trestného činu, spáchal trestný čin, ale bol oslobodený v dôsledku milosti alebo amnestie, bol trestne zodpovedný, ale trestné konanie proti nemu bolo zastavené na nerehabilitačnom základe, bol pracovníkom, agentom, rezidentom alebo konšpirátorom štátnej bezpečnosti, spravodajskej služby alebo rozviedky ministerstva obrany ZSSR, alebo bezpečnostného výboru Lotyšskej sovietskej socialistickej republiky alebo nečlenského štátu EÚ alebo NATO, bol členom organizácie zakázanej zákonom alebo súdnym rozhodnutím po vydaní súdneho rozhodnutia.

¹⁹ Článok 41.1 zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums>. [cit. 07.08.2020].

- po troch mesiacoch odo dňa, keď podal súdnej rade a predsedovi parlamentu žiadosť o vzdanie sa funkcie.²⁰

Právomoci generálneho prokurátora zaniknú tiež v prípadoch, ak parlament odvolá generálneho prokurátora z funkcie v dôsledku zdravotného stavu, ktorý mu nedovoľuje vykonávať ďalšie povinnosti a táto okolnosť bola potvrdená príslušnou lekárskou komisiou určenou predsedom najvyššieho súdu. Vo všetkých prípadoch zániku právomocí generálneho prokurátora určí súdna rada, ktorý z prokurátorov úradu generálneho prokurátora bude vykonávať povinnosti generálneho prokurátora až do vymenovania nového generálneho prokurátora.²¹

MAĎARSKO

Základnú právnu úpravu predstavuje zákon CLXIV z roku 2011 o postavení generálneho prokurátora, prokurátorov, ostatných zamestnancov prokuratúry a kariére na úrade prokuratúry v Maďarsku. Maďarské Národné zhromaždenie (parlament) je oprávnené zvoliť alebo odvolať generálneho prokurátora, pričom možnosť odvolania vzniká na základe odporúčania prezidenta Maďarska. Návrh môže obsahovať ustanovenie o tom, že generálny prokurátor nie je schopný plniť povinnosti vyplývajúce z jeho mandátu na základe dôvodov, ktoré presahujú jeho pôsobnosť.²² V takom prípade by bývalý generálny prokurátor mal byť presunutý na iné miesto prokuratúry. Ak nesúhlasí s jeho premiestnením, alebo ak nie je schopný plniť svoje nové povinnosti, jeho zamestnanie sa skončí dňom prepustenia.²³

Na základe odporúčania prezidenta republiky vyhlási parlament prostredníctvom rozhodnutia stratu funkcie generálneho prokurátora, ak generálny prokurátor neplní svoje povinnosti vyplývajúce z jeho mandátu alebo bol právoplatným odsudzujúcim rozsudkom odsúdený za spáchanie trestného činu alebo sa stal inak nespôsobilý na vykonávanie úradnej moci.²⁴ Doteraz neexistuje žiaden konkrétny príklad z minulosti pre vyššie uvedené požiadavky a neexistujú žiadne ďalšie zákonné ustanovenia a ani prax odvolávania, ktorá by bola nad rámec zákona.

²⁰ Článok 41.2 zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums>. [cit. 07.08.2020].

²¹ Článok 41.2 odseky 2 až 4 zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://likumi.lv/ta/id/57276-prokuraturas-likums>. [cit. 07.08.2020].

²² § 23 ods. 2 zákona CLXIV z roku 2011. Dostupné na internete: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100164.tv>. [cit. 07.08.2020].

²³ § 23 ods. 3 zákona CLXIV z roku 2011. Dostupné na internete: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100164.tv>. [cit. 07.08.2020].

²⁴ § 23 ods. 7 zákona CLXIV z roku 2011. Dostupné na internete: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100164.tv>. [cit. 07.08.2020].

SLOVINSKO

Generálneho prokurátora (*Generalni državni tožilec*) môže Národné zhromaždenie (dolná komora parlamentu) uvoľniť z funkcie z nasledovných dôvodov:

- neplnenie úloh správy štátnej prokuratúry v súlade s predpismi alebo ich neplnenie v stanovených lehotách,
- poruší predpisy alebo iným spôsobom naruší nezávislosť prokurátorov pri výkone ich funkcie,
- nesplní svoje povinnosti, čím sa preukáže, že nie je vhodný do riadiacej funkcie,
- ak prokuratúra, ktorú vedie, nedosiahne dva po sebe nasledujúce roky stanovenú úspešnosť trestného stíhania bez odôvodnenia, podľa ročného plánu práce prokuratúry.²⁵

Predseda rady štátnych prokurátorov na základe požiadavky rady štátnych prokurátorov alebo ministra spravodlivosti vypracuje správu o údajných porušeníach alebo skutočnostiach, ktoré odôvodňujú odvolanie z uvedených dôvodov. V predmetnom prípade má predseda právo nahliadnuť do spisov, registrov a iných dokumentov prokuratúry súvisiacich s odvolaním.²⁶ Generálny prokurátor musí dostať priestor, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým skutočnostiam a údajným porušeniam. Správa a vyjadrenie generálneho prokurátora sa zašle rade štátnych prokurátorov, ktorá má právo navrhnúť Národnému zhromaždeniu odvolanie generálneho prokurátora. Pred prijatím rozhodnutia zašle Národné zhromaždenie návrh na odvolanie vláde, ktorá zaujme stanovisko.²⁷

3.2 Štáty, v rámci ktorých do procesu odvolávania generálneho prokurátora najvyšší zákonodarný zbor zahrnutý nie je

ČESKÁ REPUBLIKA

Vláda môže odvolať generálneho prokurátora na návrh ministra spravodlivosti. Nie sú stanovené podmienky, za ktorých môže byť generálny prokurátor odvolaný. Zákon nestanovuje žiadne ďalšie požiadavky, ktoré je potrebné splniť na odvolanie generálneho prokurátora (t. j. je ho možno odvolať aj bez udania dôvodu).²⁸

²⁵ Článok 127 zákona o prokuratúre. Dostupné na:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5812>. [cit. 07.08.2020].

²⁶ Článok 127 odseky 2 a 3 zákona o prokuratúre. Dostupné na:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5812>. [cit. 07.08.2020].

²⁷ Články 127 odsek 5 a 128 odsek 2 zákona o prokuratúre. Dostupné na:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5812>. [cit. 07.08.2020].

²⁸ Zákon č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství v znení neskorších predpisov.

DÁNSKO

V Dánsku sú prokurátori štátnymi zamestnancami. Formálne stojí za vymenovaním a odvolaním kráľovná Dánska, v oboch prípadoch na návrh ministra spravodlivosti. Právny základ pre dané konanie zakotvuje § 26 zákona č. 488/2010 o štátnej službe.²⁹

Dôvod odvolania generálneho prokurátora musí byť jasne špecifikovaný. Zákon č. 488/2010 o štátnej službe presne definuje proces odvolávania štátnych zamestnancov. Medzi príklady odvolania generálneho prokurátora je možné zaradiť dlhodobé nevykonávanie funkcie zo zdravotných dôvodov, pričom generálny prokurátor sám nerezignoval na funkciu z predmetného dôvodu, právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, či vedomé porušenie povinností.

ESTÓNSKO

Disciplinárne konanie proti generálnemu prokurátorovi začína minister spravodlivosti na žiadosť zainteresovanej osoby alebo z vlastného podnetu. Minister spravodlivosti môže tiež rozhodnúť o začatí disciplinárneho konania, že sám si vypočuje priestupok, ktorý je kladený za vinu generálnemu prokurátorovi. Disciplinárne konanie je možné iniciovať v zmysle článku 32 ods. 2 zákona o prokuratúre z dôvodu protiprávneho neplnenia si povinností, resp. neuspokojivého plnenia povinností alebo z dôvodu spáchania protiprávneho činu, ktorý je v rozpore so všeobecne uznávanými morálnymi hodnotami, ktoré znevažujú meno prokurátora, resp. prokuratúry ako celku, pričom sa neprihliada na to, či bol takýto čin spáchaný pri výkone právomocí, resp. mimo nich.³⁰

Po začatí disciplinárneho konania sa vykoná tzv. predbežné disciplinárne konanie, počas ktorého sa zhromažďujú dôkazy a vysvetlenia. Osoba, ktorá vykonáva predbežné disciplinárne konanie, môže v zmysle článku 34 ods. 1 zákona o prokuratúre výkon právomocí generálneho prokurátora pozastaviť po dobu disciplinárneho konania.³¹ Po ukončení predbežného disciplinárneho konania sa pripraví disciplinárne obvinenie. Disciplinárne obvinenie proti generálnemu prokurátorovi sa podáva ministrovi spravodlivosti. Ak sa minister spravodlivosti rozhodne podať návrh na odvolanie generálneho prokurátora z funkcie, podá v zmysle článku 41 ods. 1 zákona o prokuratúre takýto návrh vláde, avšak sám nemôže odvolať generálneho prokurátora.³² Vláda rozhoduje o odvolaní generálneho

²⁹ RIIGI TEATAJA: *Prosecutor's Office Act*. Dostupné na internete: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2017/511>. [cit. 07.08.2020].

³⁰ Európske centrum pre parlamentný výskum a vzdelávanie (ECPRD; interná databáza informácií) požiadavka č. 4488 Possibilities of removal from office/dismissal of the Prosecutor General – Update of ECPRD Request no. 3201. [cit. 27.08.2020].

³¹ Tamtiež.

³² Tamtiež.

prokurátora z funkcie do jedného mesiaca po zvážení stanoviska Výboru pre právne veci Riigikogu (parlament). Generálny prokurátor má právo napadnúť uloženie disciplinárneho postihu na správnom súde.³³

Podmienky pre odvolanie z funkcie:

Články 45 - 50 oddielu 7 zákona o prokuratúre poskytujú základný právny rámec pre odvolanie prokurátorov z funkcie (vrátane generálneho prokurátora):

- 1) prepustenie z funkcie na vlastnú žiadosť;
- 2) prepustenie zo zamestnania z dôvodu veku, podľa ktorého môže byť prokurátor prepustený zo služby, keď dosiahne 65 rokov;
- 3) prepustenie z funkcie v dôsledku bankrotu, ak prokurátor vyhlási osobný bankrot;
- 4) prepustenie na základe disciplinárneho konania z funkcie. Predmetné konanie je spomenuté na začiatku textu k danému štátu.

FÍNSKO

Podľa čl. 104 fínskej ústavy (zákon č. 731/1999), je generálny prokurátor menovaný a odvolávaný prezidentom republiky, pričom ak prezident republiky nevyužije svoje právo na toto rozhodnutie, je vláda oprávnená odvolať generálneho prokurátora. Keďže z dostupných zdrojov nebolo možné ustanoviť, ktorý subjekt je oprávnený navrhnúť odvolanie generálneho prokurátora, bolo nutné upriamiť pozornosť na mediálne články ohľadom odvolania posledného generálneho prokurátora – Matti Nissinena.³⁴ Predmetný článok uviedol, že minister spravodlivosti je subjektom, ktorý navrhol odvolanie generálneho prokurátora z dôvodu hrubej nedbanlivosti pre jeho účasť na obstarávaní štátnych služieb pre spoločnosť vedenú jeho bratom.³⁵

Požiadavky na odvolanie generálneho prokurátora sú podobné požiadavkám odvolania štátnych zamestnancov, *ipso facto* teda na odvolanie generálneho prokurátora nie sú stanovené žiadne osobitné požiadavky. Dôvody prepustenia zo štátnej služby upravujú § 25 a 33 zákona o štátnych zamestnancoch (zákon č. 750/1994), ktoré ustanovujú, že generálneho prokurátora možno odvolať iba z kogentných dôvodov. Ustanovnia § 25 uvádzajú zoznam dôvodov, ktoré sa nepovažujú za relevantné dôvody pre odvolanie, napríklad účasť na priemyselných alebo spoločenských podujatiach; politický, náboženský alebo iný názor; choroba alebo úraz, pokiaľ nespôsobí práceneschopnosť. Podľa § 33 zákona o štátnych

³³ Tamtiež.

³⁴ XINHUANET: *Finnish gov't dismisses convicted state prosecutor*. Dostupné na internete: http://www.xinhuanet.com/english/2018-01/26/c_136925265.htm. [cit. 26.08.2020].

³⁵ Tamtiež.

zamestnancoch môže byť štátnemu zamestnancovi okamžite pozastavená činnosť, ak závažne porušuje alebo zanedbáva svoje služobné povinnosti.

GRÉCKO³⁶

Minister spravodlivosti má právo iniciovať proces na odvolenie generálneho prokurátora. Je dôležité podotknúť, že prokurátori sú v rámci podmienok Grécka začlenení do systému súdnej moci. Na tento fakt poukazovala aj predošlá porovnávacia analýza Odboru Parlamentný inštitút K NR SR³⁷, pričom podmienky pre získanie statusu prokurátora sú v Grécku totožné s podmienkami pre získanie statusu sudcu. Na základe toho sa nasledujúce normy aj pri absencii priamej definície prokurátora (zvyčajne sa uvádzajú súdni úradníci) viažu aj na prokurátorov. Podľa článku 88 ods. 1 gréckej ústavy: „*Sudcovia sa vymenúvajú prezidentským dekrétom... a vymenúvajú sa na doživotie*“ a podľa odseku 4 toho istého článku „*[môžu] byť odvolaní len na základe právoplatného rozhodnutia súdu v dôsledku spáchania trestného činu, závažného disciplinárneho priestupku, choroby, resp. zdravotného postihnutia alebo z dôvodu odbornej nespôsobilosti, v súlade s ustanoveniami článku 93 ods. 2 a 3*“, ktoré stanovujú podmienky výkonu súdnej moci s ohľadom na prejednávanie merita veci (verejnosť/neverejnosť zasadnutí, odôvodnenie rozhodnutia a jeho vyhlásenie na verejnom pojednávaní).

Podľa článkov 56, 57, 57A, 58 zákona o organizácii činnosti súdov a postavenia sudcov sa podobné ustanovenia vzťahujú na prokurátora najvyššieho súdu (*Areios Pagos*) v prípadoch automatického (*ipso iure*) pozastavenia výkonu funkcie, z dôvodu choroby, odvolania z funkcie a v prípade rezignácie. Uvedené články však musia byť v súlade s ustanoveniami článku 91 ods. 1, 2 a 4 ústavy:

- článok 91 ods. 1 ústavy Grécka: *“1. Disciplinárnu právomoc nad sudcami a nad sudcami najvyššieho občianskeho a trestného súdu, resp. zástupcu prokurátora najvyššieho občianskeho a trestného súdu alebo ním zodpovedajúceho stupňa vykonáva najvyššia disciplinárna rada. Proces môže iniciovať minister spravodlivosti.”*

- článok 91 ods. 2 ústavy Grécka: *“Najvyššia disciplinárna rada sa skladá z predsedu najvyššieho správneho súdu, ktorý vykonáva funkciu predsedu, z dvoch podpredsedov alebo radcov najvyššieho správneho súdu, dvoch podpredsedov alebo členov najvyššieho občianskeho a trestného súdu, dvoch podpredsedov alebo členov rady Dvora audítorov a dvoch profesorov práv z právnických fakúlt univerzít. V súhrnnom počte sa jedná o nepárny počet členov rady – 9. Členovia rady sa vyberú žrebom spomedzi tých, ktorí majú prax najmenej tri roky služby na príslušnom najvyššom súde alebo právnickej vysokej*

³⁶ Európske centrum pre parlamentný výskum a vzdelávanie (ECPRD; interná databáza informácií) požiadavka č. 4488 Possibilities of removal from office/dismissal of the Prosecutor General – Update of ECPRD Request no. 3201. [cit. 27.08.2020].

³⁷ Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR: Porovnávacia analýza č. 11/2020 Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov. 2. júna 2020. Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=479674>. [cit. 26.08.2020].

škole. V prípade prejednávania záležitostí týkajúcich sa sudcov, prokurátorov a pod. sú sudcovia toho istého súdu vylúčení z prejednávania danej veci. V prípadoch disciplinárneho konania proti členom najvyššieho správneho súdu predsedá Najvyššej disciplinárnej rade predseda najvyššieho občianskeho a trestného súdu.“

- článok 91 ods. 4 ústavy Grécka: „Disciplinárne rozhodnutia v súlade s ustanoveniami tohto článku nepodliehajú opravnému prostriedku pred najvyšším správnym súdom. “

Generálny prokurátor najvyššieho súdu, rovnako ako každý iný súdny úradník³⁸ môže:

- a) byť zaradený do systému dostupnosti,
- b) mať pozastavený výkon právomocí,
- c) byť odvolaný z funkcie alebo
- d) odstúpiť.

A) Zaradenie do systému dostupnosti (článok 56)

1. Súdny úradník, ktorý má najmenej tri roky služby vo verejnom záujme, je zaradený do systému dostupnosti (buď automaticky, alebo na jeho žiadosť) z dôvodu choroby, ktorá, hoci je vyliečiteľná, presahuje dobu trvania práceneschopnosti uvedenej v článku 45.
2. Umiestňovanie do systému dostupnosti a obnovenie funkcie sa uskutočňuje vydaním prezidentského dekrétu, ktorý sa vydáva na základe rozhodnutia príslušnej Najvyššej súdnej rady.
3. Zaradenie do systému dostupnosti z dôvodu choroby nemôže prekročiť trvanie jedného roka a, ak sa choroba nedá ľahko vyliečiť, trvanie dvoch rokov. Systém zaraďovania sa začína po ukončení pracovnej neschopnosti prokurátora. Po ukončení vyššie uvedených lehôt sa príslušná komisia, skladajúca sa v zmysle zákona nevyhnutne zo psychológa a psychiatra, ktorý by mal byť riaditeľom kliniky štátnej alebo univerzitnej nemocnice a obaja boli menovaní v zmysle rozhodnutia ministra spravodlivosti, rozhoduje na základe požiadavky ministra spravodlivosti o tom, či sa súdny úradník môže vrátiť do výkonu svojich povinností okamžite alebo až neskôr. V prípade negatívneho hodnotenia je výkon právomocí súdneho úradníka pozastavený v súlade s článkom 60.
4. Dostupnosť a výkon právomocí súdneho úradníka môže príslušná komisia uvedená v predchádzajúcom odseku prešetriť ešte pred uplynutím platnosti v rámci systému dostupnosti. Ak komisia odporučí, že súdny úradník nie je schopný okamžite opätovne plniť svoje úlohy, systém dostupnosti zostane zachovaný až do uplynutia jeho platnosti.

³⁸ V Gréckom práve sú prokurátori súčasťou súdneho systému, preto sú nositeľmi pomenovania „súdny úradník“.

5. Tá istá komisia môže vyšetriť súdneho úradníka, ktorý má bydlisko mimo jej jurisdikcie, prostredníctvom najbližšej zdravotníckej komisie.
6. Súdny úradník, ktorý bol z dôvodu choroby zaradený do systému dostupnosti, dostáva tri štvrtiny (3/4) svojej celkovej mzdy.

B) Pozastavenie výkonu právomocí (článok 57)

1. Súdnemu úradníkovi sa automaticky pozastavuje výkon právomocí, ak mu bola obmedzená osobná sloboda z dôvodu súdneho príkazu na jeho dočasné zadržanie, a to aj v prípade ak bol dočasne prepustený na slobodu. Ak pominú dôvody, pre ktoré bol výkon právomocí súdnemu úradníkovi pozastavený, sa súdny úradník *ipso iure* vracia do funkcie.
2. Súdnemu úradníkovi možno dočasne pozastaviť výkon právomocí, ak:
 - a) je proti nemu vedené trestné stíhanie za trestný čin, ktorý predstavuje nemožnosť jeho vymenovania podľa ustanovení článku 37, s výnimkou trestných činov krivej prisahy a nepravdivého vyhlásenia (články 224 a 225 Trestného zákona), podvodu (článok 228 Trestného zákona), krivého obvinenia (článok 229 Trestného zákona), hanobenia (článok 363 Trestného zákona) a vydania nečestného šeku.
 - b) je proti nemu vedené disciplinárne konanie za zneužitie úradnej moci, ktoré môže mať za následok trvalé pozastavenie výkonu jeho právomocí.
3. Dočasné pozastavenie výkonu právomocí v zmysle predchádzajúceho odseku sa uskutočňuje na základe vydania prezidentského dekrétu na návrh ministra spravodlivosti. Dekrét sa vydáva na základe predošlého odôvodneného rozhodnutia príslušnej Najvyššej súdnej rady. Po uplynutí šiestich mesiacov od umiestnenia do dočasného pozastavenia výkonu právomocí musí vyššie uvedená komisia poskytnúť ďalšie odôvodnené rozhodnutie o tom, či bude súdny úradník pokračovať vo výkone svojich právomocí, resp. bude spočívať v rámci pozastavenia výkonu svojich oprávnení. Dočasné pozastavenie výkonu právomocí sa v prípade, ak nebol súdny úradník obvinený, resp. odsúdený, zruší automaticky po uplynutí dvoch rokov od vydania prezidentského dekrétu. Súdnemu úradníkovi je však možné pozastaviť výkon právomocí, ak bol podaný návrh na obnovenie disciplinárneho konania v zmysle čl. 105.
4. Dočasné pozastavenie výkonu právomocí uvedené v odseku 2 sa začína a končí dňom oznámenia príslušného prezidentského dekrétu dotknutému súdnemu úradníkovi. Vydanie prezidentského dekrétu na ukončenie pozastavenia výkonu právomocí sa nevyžaduje, ak bol súdny úradník právoplatným rozsudkom

oslobodený spod obvinenia. V týchto prípadoch sa súdny úradník automaticky vracia do svojej služby a uplatňujú sa posledné dve vety odseku 1. Súdny úradník, ktorý bol právoplatne odsúdený za protiprávne disciplinárne konanie, s výnimkou tých disciplinárnych deliktov, ktoré vedú k trvalému pozastaveniu výkonu právomocí súdneho úradníka, sa do výkonu svojich právomocí automaticky vráti aj po vydaní príslušného dekrétu a dve posledné vety odseku 1 sa uplatňujú analogicky.

C) Odvolanie z funkcie (článok 57A)

Súdnu úradníka, proti ktorému sa vedie predbežné vyšetrovanie správneho deliktu, ktorý môže mať za následok potrestanie trvalým pozastavením výkonu právomocí, možno dočasne pozastaviť výkon právomocí na základe odôvodneného rozhodnutia príslušnej Najvyššej súdnej rady. Predmetné rozhodnutie ostáva v platnosti až do ukončenia vyšetrovania. Dotknutý súdny úradník má však nárok na vyplácanie plnej výšky jeho mzdy.

D) Odstúpenie z funkcie (článok 58)

Súdny úradník má právo odstúpiť z funkcie formou písomného oznámenia.³⁹ Odstúpenie musí byť prijaté do jedného mesiaca od jeho predloženia. Ten, kto odstúpil, má v tej istej lehote právo písomne späť vziať tento právny úkon, pokiaľ ešte nebol uverejnený dekrét prijatia odstúpenia. Minister spravodlivosti, ako subjekt oprávnený prijať daný dekrét, nie je povinný prijať formálny akt odstúpenia a odsek 5 sa neuplatňuje, ak počas predloženia odstúpenia súdnym úradníkom:

- a) prebieha stíhanie za zločin alebo prečin uvedený v článku 37 ods. 1 písm. d) alebo
- b) je voči nemu vedené disciplinárne konanie.

Skončenie pracovného pomeru v službe nastáva vtedy, ak bol súdny úradník informovaný o vydaní dekrétu prezidenta, ktorým sa prijíma jeho odstúpenie. Odstúpenie sa považuje za prijaté a pracovný pomer sa automaticky skončí po deväťdesiatich dňoch od predloženia odstúpenia, pokiaľ až do tohto dňa nebol zverejnený dekrét o prijatí odstúpenia. Príslušné rozhodnutie musí byť vždy odôvodnené a rozhodnutie má prísť až po tom, čo bol súdny úradník požiadaný o vysvetlenie, pokiaľ nebol automaticky pozastavený výkon jeho funkcie.

ÍRSKO

Generálny prokurátor môže byť odvolaný vládou, ktorá tak učiní na základe rozhodnutia výboru, ktorý zriaďuje priamo vláda Írska. V prípade, ak vláda požiada o stanovisko k odvolaniu generálneho prokurátora, zriadi uvedený výbor pozostávajúci

³⁹ Zaujímavosťou je, že časové ohraničenie odstúpenia z funkcie si nevyžaduje písomnú formu.

z predsedu Najvyššieho súdu, sudcu Vrchného súdu, ktorého navrhuje predseda Najvyššieho súdu a Najvyššieho štátneho zástupcu⁴⁰. Daný výbor skúma:

- a) podmienky zdravotného stavu (psychické a fyzické) generálneho prokurátora,
- b) výkon právomocí (či už pri výkone, resp. mimo výkonu danej funkcie) generálneho prokurátora, buď všeobecne alebo v rámci vyšetrovania konkrétnej veci, pričom v oboch prípadoch sa výbor môže zaoberať konkrétnou požiadavkou vlády, ak je vyslovene naformulovaná pre posúdenie výkonu právomocí generálneho prokurátora. Výbor môže uskutočniť vyšetrovanie spôsobom, ktorý považuje za vhodný, či už prostredníctvom vypočutia svedkov, alebo iným spôsobom. Výbor môže viesť akékoľvek konanie za zatvorenými dverami, t. j. neverejným spôsobom a na tento účel má právomoci, práva a výsady prislúchajúce sudcovi súdu Vrchného súdu v rámci vyšetrovacích právomocí. Po ukončení vyšetrovania výbor oznámi výsledok vyšetrovania vláde.⁴¹

Po uskutočnení vyšetrovania sa vláda rozhoduje, či generálneho prokurátora ponechá vo funkcii, resp. ho odvolá.

LITVA⁴²

Prezident Litovskej republiky v prvom rade vydáva návrh dekrétu, ktorým chce odvolať generálneho prokurátora, avšak na to, aby tento dekrét nadobudol právoplatnosť, musí ho odsúhlasiť parlament. V prípade, ak parlament takýto dekrét odsúhlasí, prezident je oprávnený generálneho prokurátora odvolať.

Postupy menovania a odvolania sú stanovené zákonom o prokuratúre (čl. 22 ods. 5 až 8). Zákon ustanovuje dva odlišné postupy: ukončenie právomocí generálneho prokurátora a jeho prepustenie z konkrétnych dôvodov.

Podľa článku 22 ods. 5 uvedeného zákona právomoci generálneho prokurátora zanikajú v týchto prípadoch:

- 1) uplynutím funkčného obdobia alebo dosiahnutím veku 65 rokov;
- 2) smrťou generálneho prokurátora;
- 3) zvolením generálneho prokurátora do inej funkcie alebo jeho preložením na inú prácu, pričom obe okolnosti podliehajú jeho súhlasu.

⁴⁰ Daná pozícia je odlišná od pozície generálneho prokurátora.

⁴¹ IRISH STATUTE BOOK: *Prosecution on Offences Act 1974*. Dostupné na internete: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1974/act/22/section/2/enacted/en/html#sec2>. [cit. 25.08.2020].

⁴² Európske centrum pre parlamentný výskum a vzdelávanie (ECPRD; interná databáza informácií) požiadavka č. 4488 Possibilities of removal from office/dismissal of the Prosecutor General – Update of ECPRD Request no. 3201. [cit. 27.08.2020].

Podľa článku 22 ods. 8 môžu byť generálny prokurátor a zástupca generálneho prokurátora odvolaní z funkcie v týchto prípadoch:

- 1) ich odstúpením;
- 2) neschopnosťou plniť si svoje povinnosti zo zdravotných dôvodov;
- 3) stratou občianstva Litovskej republiky;
- 4) porušením prísahy svojím správaním;
- 5) právoplatnosťou rozhodnutia súdu alebo jeho odsúdením.

Od zmeny a doplnenia zákona o prokuratúre v roku 2013 môže byť generálny prokurátor odvolaný aj na návrh Seimasu t. j. parlamentu (článok 22 ods. 6), čo znamená, že Seimas môže požiadať prezidenta republiky, aby mu prezident predložil návrh na odvolanie generálneho prokurátora z úradu.⁴³

NEMECKO⁴⁴

V zmysle § 54 ods. 1 bod 5 spolkového zákona o štátnej službe (BBG) je možné odvolať kedykoľvek generálneho prokurátora. Rozhodnutie vydáva prezident Spolkovej republiky Nemecko, a ako už bolo spomenuté, odvolať generálneho prokurátora môže, avšak dôvod nemôže byť svojvoľný, napríklad politický. Správne súdy totiž posudzujú, či bol návrh na odvolanie generálneho prokurátora prezidentom podaný len z čisto subjektívnych dôvodov, resp. na základe objektívnych skutočností. Nemecká právna úprava jasne nedefinuje subjekt oprávnený navrhovať odvolanie generálneho prokurátora, avšak vychádzajúc z § 149 nemeckého zákona o súdoch (GVG), je oprávnený podávať návrh na vymenovanie generálneho prokurátora minister spravodlivosti. Analogicky by z toho dôvodu mal byť oprávneným subjektom na navrhnutie odvolania rovnaký predstaviteľ výkonnej moci, na čo odkazuje aj článok z roku 2015.⁴⁵

Odchádzajúci federálny generálny prokurátor Spolkovej republiky Nemecko ostáva po odvolaní v tzv. „dočasnom dôchodku“ do doby, kým nie je vymenovaný za štátneho zamestnanca napríklad u iného služobného úradu (zamestnávateľa). Úrad v ktorom má v budúcnosti pôsobiť (nie je vylúčené ani opätovné zvolenie za generálneho prokurátora), musí patriť do rovnocennej kategórie s aspoň rovnakým tarifným platom ako predchádzajúci služobný úrad. Okrem rozhodnutia prezidenta Spolkovej republiky Nemecko je ďalším

⁴³ Republic of Lithuania. Law on the Prosecution Service. Dostupné na internete:

<https://www.prokuraturos.lt/data/public/uploads/2015/12/prok-ist-en.pdf>. [cit. 27.08.2020].

⁴⁴ Európske centrum pre parlamentný výskum a vzdelávanie (ECPRD; interná databáza informácií) požiadavka č. 4488 Possibilities of removal from office/dismissal of the Prosecutor General – Update of ECPRD Request no. 3201. [cit. 27.08.2020].

⁴⁵ BUSINESS INSIDER: *Top German prosecutor fired over treason investigation*. Dostupné na internete: <https://www.businessinsider.com/top-german-prosecutor-fired-over-treason-investigation-2015-8>. [cit. 27.08.2020].

obmedzením v tomto ohľade maximálna veková hranica pre túto službu, ktorá v súčasnosti predstavuje 67 rokov.

POĽSKO

V Poľskej republike funkcia generálneho prokurátora (*Prokurator Generalny*) personálne splýva s funkciou ministra spravodlivosti.⁴⁶ V konečnom dôsledku sa tak odvoláva minister spravodlivosti. Členov vlády menuje a odvoláva prezident republiky.

Dôvody na odvolanie ministra sú nasledovné:

- prezident na návrh predsedu vlády zmení zloženie vlády⁴⁷,
- predseda vlády podá demisiu vlády:
 - keď Sejm (dolná komora parlamentu) nevyslovil dôveru vláde⁴⁸,
 - keď Sejm vyslovil nedôveru vláde⁴⁹,
 - keď sa predseda vlády rozhodne odstúpiť⁵⁰ (prezident môže odmietnuť rezignáciu vlády)⁵¹,
- Sejm vysloví nedôveru ministrovi spravodlivosti⁵².

PORTUGALSKO

Prezident má právo vymenovať a odvolať generálneho prokurátora (*Procurador-Geral da República*) na návrh vlády.⁵³ Iniciatíva musí vyjsť zo strany vlády, prezident nemá možnosť iniciovať odvolanie. Na druhej strane vláda má oprávnenie iba navrhovať, nemôže prijať konečné rozhodnutie o odvolaní. Podmienky pre odvolanie nie sú stanovené.

⁴⁶ Článok 1 paragraf 2 zákona o prokuratúre. Dostupné na:

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20160000177/U/D20160177Lj.pdf>. [cit. 20.08.2020]

⁴⁷ Článok 161 Ústavy Poľskej republiky. Dostupné na: <https://www.senat.gov.pl/en/about-the-senate/konstytucja/chapter-vi/>. [cit. 19.08.2020]

⁴⁸ Článok 162 odsek 2 bod 1 Ústavy Poľskej republiky. Dostupné na: <https://www.senat.gov.pl/en/about-the-senate/konstytucja/chapter-vi/>. [cit. 19.08.2020]

⁴⁹ Článok 158 odsek 1 Ústavy Poľskej republiky. Dostupné na: <https://www.senat.gov.pl/en/about-the-senate/konstytucja/chapter-vi/>. [cit. 19.08.2020]

⁵⁰ Článok 162 odsek 2 bod 3 Ústavy Poľskej republiky. Dostupné na: <https://www.senat.gov.pl/en/about-the-senate/konstytucja/chapter-vi/>. [cit. 19.08.2020]

⁵¹ Článok 162 odsek 4 Ústavy Poľskej republiky. Dostupné na: <https://www.senat.gov.pl/en/about-the-senate/konstytucja/chapter-vi/>. [cit. 19.08.2020]

⁵² Článok 159 odsek 1 Ústavy Poľskej republiky. Dostupné na: <https://www.senat.gov.pl/en/about-the-senate/konstytucja/chapter-vi/>. [cit. 19.08.2020]

⁵³ Článok 133 písmeno m) Ústavy Portugalskej republiky. Dostupné na: <https://www.parlamento.pt/sites/EN/Parliament/Documents/Constitution7th.pdf>. [cit. 19.08.2020]

RAKÚSKO

Na generálneho prokurátora sa vzťahujú v predmetnej otázke rovnaké ustanovenia ako pri všetkých prokurátoroch. Preto je dôchodkový vek generálneho prokurátora, rovnako ako všetkých ostatných prokurátorov, 65. rok života. Podľa § 13 ods. 2 BDG (zákon o štátnej službe) z roku 1979 spolkový minister spravodlivosti môže odložiť odchod do dôchodku, ak existuje dôležitý úradný záujem na zachovaní funkcie generálneho prokurátora. Takéto odloženie je prípustné najviac o jeden kalendárny rok (a to aj viackrát za sebou), pričom horná hranica veku, po ktorom už odložiť odchod do dôchodku nie je možné je 70. rokov. Z uvedeného vyplýva, že po dosiahnutí dôchodkového veku je možné ešte päť rokov ponechať generálneho prokurátora vo funkcii.

Okrem odchodu do dôchodku súvisiaceho s vekom existuje aj možnosť odchodu do dôchodku z dôvodu práceneschopnosti podľa § 14 BDG z roku 1979 (zákon o štátnej službe), ak generálny prokurátor už nemôže zo zdravotných dôvodov vykonávať svoje povinnosti.

Podľa § 15a BDG (zákon o štátnej službe) existovala možnosť, že odvolanie generálneho prokurátora nastalo ex officio z dôležitého úradného záujmu. To bolo však možné iba vtedy, ak už generálny prokurátor dosiahol 738. mesiac života, t. j. 61,5 rokov, z čoho mu vyplýva právo na odpočinok. V roku 2017 bolo dané ustanovenie zrušené. Generálneho prokurátora je možné odvolať tiež podľa § 101 a nasl. zákona o súdoch a prokuratúre (RStDG) po uskutočnení disciplinárneho konania z dôvodu porušenia úradnej alebo profesionálnej povinnosti. V zmysle § 111 ods. 5 zákona o súdoch a prokuratúre (RStDG) je príslušným na prejednanie a rozhodnutie vo veci disciplinárneho priestupku generálneho prokurátora Najvyšší súd Rakúska.⁵⁴

RUMUNSKO

Generálny prokurátor (*Procurorul general*) v Rumunsku môže byť odvolaný prezidentom republiky na základe návrhu ministra spravodlivosti, ktorý ho podá *ex officio*, alebo na základe návrhu valného zhromaždenia, alebo, ak je to vhodné, tak na návrh vedúceho prokurátora národného riaditeľstva boja proti korupcii alebo riaditeľstva pre vyšetrovanie organizovaného zločinu a terorizmu so súhlasom prokurátorskej časti Najvyššej rady súdnictva pre dôvody uvedené v zákone.⁵⁵

⁵⁴ Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR: *Porovnávacia analýza č. 11/2020 Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov*. 2. júna 2020. Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=479674>. [cit. 26.08.2020].

⁵⁵ Článok 54 odsek 4 zákona o postavení sudcov a prokurátorov. Dostupné na: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/64928>. [cit. 27.08.2020].

Odvolanie je možné z nasledujúcich dôvodov:

- ak nespĺňa aspoň jednu z podmienok potrebných pre ustanovenie do riadiacej funkcie,
- v prípade nesprávneho výkonu riadiacich povinností týkajúcich sa efektívnej organizácie, správania sa a komunikácie, prevzatia zodpovednosti a manažérskych schopností,
- z disciplinárnych dôvodov.⁵⁶

ŠPANIELSKO

Vláda môže odvolať generálneho prokurátora (*Fiscal General del Estado*)⁵⁷. Dôvodmi na odvolanie sú:

- vlastná žiadosť,
- porušenie ustanovení o konflikte záujmov alebo zákazov stanovené zákonom o prokuratúre,
- pre nespôsobilosť vykonávať funkciu zo zdravotných dôvodov,
- pre závažné a opakované porušenie povinností, a
- odstúpenie vlády, ktorá navrhla generálneho prokurátora do funkcie.⁵⁸

Mandát generálneho prokurátora trvá štyri roky a nie je možné kandidovať znova, iba v prípade, že mandát trval menej ako dva roky.⁵⁹

ŠVÉDSKO

Vládna disciplinárna rada pre vyšších funkcionárov môže rozhodnúť o odvolaní generálneho prokurátora (*Riksåklagaren*) a o ostatných náležitostiach.

Dôvodom zbavenia funkcie môže byť:

- vek,
- choroba,
- výpoveď,
- premiestnenie,

⁵⁶ Článok 51 odsek 2 zákona o postavení sudcov a prokurátorov. Dostupné na: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/64928>. [cit. 27.08.2020].

⁵⁷ Článok 31 odsek 3 organického zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1982-837>. [cit. 27.08.2020].

⁵⁸ Článok 31 odsek 1 organického zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1982-837>. [cit. 27.08.2020].

⁵⁹ Článok 31 odsek 2 organického zákona o prokuratúre. Dostupné na: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1982-837>. [cit. 27.08.2020]

- odvolanie.⁶⁰

Výpoveď zamestnávateľom musí byť založená na objektívnych dôvodoch. Objektívne dôvody výpovede neexistujú, ak je opodstatnené požadovať od zamestnávateľa, aby poskytol zamestnancovi inú prácu.⁶¹ Okamžité skončenie pracovného pomeru so zamestnancom je možné, ak hrubo zanedbal svoje povinnosti voči zamestnávateľovi. Výpoveď nesmie byť odôvodnená okolnosťami, ktoré boli zamestnávateľovi známe viac ako dva mesiace pred doručením výpovede zamestnancovi alebo ak výpoveď nebola doručovaná, tak dva mesiace pred skončením pracovného pomeru. Zamestnávateľ však môže prepustenie odôvodniť okolnosťami, o ktorých vedel viac ako dva mesiace, ak je uplynutie času spôsobené skutočnosťou, že na žiadosť zamestnanca alebo s jeho súhlasom oneskoril oznámenie alebo prepustenie alebo ak existujú osobitné dôvody na uplatnenie okolností.⁶² Výpoveď musí byť v písomnej forme. Vo výpovedi musí zamestnávateľ uviesť, čo musí zamestnanec dodržiavať v prípade, že chce namietajú, že prepustenie je neplatné alebo požaduje náhradu škody v dôsledku prepustenia. Zamestnávateľ je povinný na žiadosť zamestnanca uviesť okolnosti uvádzané ako základ prepustenia. Informácie musia byť písomné, ak o to zamestnanec požiada.⁶³

⁶⁰ Paragrafy 4 až 9 zákona o zástupnom zamestnávaní. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1994261-om-fullmaktsanstallning_sfs-1994-261. [cit. 20.08.2020]

⁶¹ Paragraf 7 zákona o verejnom zamestnávaní. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-198280-om-anstallningsskydd_sfs-1982-80. [cit. 20.08.2020]

⁶² Paragraf 18 zákona o verejnom zamestnávaní. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-198280-om-anstallningsskydd_sfs-1982-80. [cit. 20.08.2020]

⁶³ Paragraf 19 zákona o verejnom zamestnávaní. Dostupné na: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-198280-om-anstallningsskydd_sfs-1982-80. [cit. 20.08.2020]

4. Záver

Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR sa otázkou spôsobu voľby a vymenovania generálnych prokurátorov zaoberal vo svojej porovnávacíj analýze č. 11/2020 *Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov* zo dňa 2. júna 2020 zverejnenej na webovom sídle Národnej rady SR.⁶⁴ Tento materiál mal za cieľ doplniť túto analýzu, poukázať na spôsob odvolávania generálnych prokurátorov vo vybraných krajinách EÚ a uviesť dôvody, pre ktoré je možné odvolať generálneho prokurátora.

Vo väčšine skúmaných krajín je systém odvolávania generálneho prokurátora dvojstupňový, keď jeden subjekt odvolanie navrhuje a druhý odvoláva. Najčastejším subjektom navrhujúcim odvolanie je minister spravodlivosti (napr. *Česká republika, Dánsko, Estónsko, Nemecko*), nasleduje vláda (napr. *Chorvátsko a Portugalsko*), prezident (napr. *Maďarsko a Litva*), a vyskytujú sa aj predseda najvyššieho súdu (*Lotyšsko*), rada štátnych prokurátorov (*Slovinsko*) alebo osobitný výbor zriadený vládou (*Írsko*).

Pri odvolávaní je najčastejším subjektom hlava štátu (napr. *Dánsko, Fínsko, Litva, Nemecko, Portugalsko a Rumunsko*), potom vláda (napr. *Česká republika, Estónsko, Írsko a Španielsko*) a parlament (napr. *Chorvátsko, Lotyšsko, Maďarsko a Slovinsko*), Najvyšší súd (*Rakúsko*) a aj disciplinárna rada pre vyšších funkcionárov (*Švédsko*).

Pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré možno generálneho prokurátora odvolať, tak niektoré štáty nestanovujú žiadne dôvody na odvolanie generálneho prokurátora (napr. *Česká republika, Nemecko a Portugalsko*). Z dôvodov na odvolanie sa najčastejšie vyskytuje zdravie (*Dánsko, Grécko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Španielsko a Švédsko*), nasleduje závažné porušenie povinností (*Dánsko, Fínsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Maďarsko, Slovinsko a Španielsko*), odsúdenie za trestný čin (*Dánsko, Grécko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko a Maďarsko*), neuspokojivé plnenie riadiacich právomocí pri výkone funkcie (*Chorvátsko, Írsko, Maďarsko, Rumunsko a Slovinsko*), disciplinárne konanie (*Estónsko, Grécko a Rumunsko*), nespĺňanie aspoň jednej podmienky pre ustanovenie do funkcie (*Lotyšsko, Maďarsko a Rumunsko*), porušenie prísahy (*Chorvátsko a Litva*), neuspokojivé výsledky (*Chorvátsko a Slovinsko*) a poškodzovanie dobrého mena prokuratúry (*Chorvátsko*).

Zaujímavosťou je, že v Slovinsku je dôvodom na odvolanie aj skutočnosť, že prokuratúra nedosiahne dva po sebe nasledujúce roky stanovenú úspešnosť trestného stíhania bez odôvodnenia podľa ročného plánu práce prokuratúry.

⁶⁴ Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR: *Porovnávacíj analýza č. 11/2020 Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov*. 2. júna 2020. Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=479674>. [cit. 26.08.2020].

Špecifickým prípadom je Poľsko, kde dochádza k personálnej únii medzi funkciou ministra spravodlivosti a generálneho prokurátora, keďže funkcia generálneho prokurátora je vykonávaná ministrom spravodlivosti. Preto v prípade snahy o odvolanie generálneho prokurátora je potrebné odvolať ministra spravodlivosti, kde sa uplatňujú všeobecné postupy typické pre výmenu ministra.

Použité zdroje:

1. BUSINESS INSIDER: *Top German prosecutor fired over treason investigation*. Dostupné na internete: <https://www.businessinsider.com/top-german-prosecutor-fired-over-treason-investigation-2015-8>. [cit. 27.08.2020].
2. CDL-AD (2006) 029-e Stanovisko k návrhu ukrajinského zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú ústavné ustanovenia o prokuratúre prijaté Komisiou na 68. plenárnom zasadnutí (Benátky 13. - 14. októbra 2006).
3. CDL-AD (2007) 011, Stanovisko k návrhu zákona o prokuratúre a návrhu zákona o rade prokurátorov „Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko“.
4. CDL-AD (2010) 040, Správa o európskych normách, s aspektom na nezávislosť súdneho systému: časť II – prokuratúra.
5. CDL-AD (2012) 008, Stanovisko k zákonu CLXIII z roku 2011 o prokuratúre a k zákonu CLXIV z roku 2011 o postavení generálneho prokurátora, prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry a kariére na prokuratúre v Maďarsku.
6. CDL-AD (2013) 025, spoločné stanovisko k návrhu zákona o ukrajinskej prokuratúre.
7. CDL-AD (2015) 005, spoločné stanovisko k návrhu zákona o prokuratúre Moldavskej republiky.
8. Európske centrum pre parlamentný výskum a vzdelávanie (ECPRD; interná databáza informácií) požiadavka č. 4488 Possibilities of removal from office/dismissal of the Prosecutor General – Update of ECPRD Request no. 3201. [cit. 27.08.2020].
9. IRISH STATUTE BOOK: *Prosecution on Offences Act 1974*. Dostupné na internete: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/1974/act/22/section/2/enacted/en/html#sec2>. [cit. 25.08.2020].
10. Odbor Parlamentný inštitút Kancelárie NR SR: *Porovnávací analýza č. 11/2020 Vybrané aspekty ustanovenia a odvolávania generálnych prokurátorov*. 2. júna 2020. Dostupné na internete: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=479674>. [cit. 26.08.2020].
11. RIIGI TEATAJA: *Prosecutor's Office Act*. Dostupné na internete: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/511>. [cit. 07.08.2020].
12. XINHUANET: *Finnish gov't dismisses convicted state prosecutor*. Dostupné na internete: http://www.xinhuanet.com/english/2018-01/26/c_136925265.htm. [cit. 26.08.2020]